

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	DokumentID	Ev. ärendenummer
Kotake Malin, Ssbmm	TDOK 2010:311	TRV 2010/103116
Fastställt av	Dokumentdatum	Version
Erixon Lena, Chef Samhälle	2011-02-21	1.0
Dokumenttitel		
Kemiska produkter - granskning av märkningspliktiga kemiska produkter		

1. Syfte

Syftet med rutinen är att beskriva hur märkningspliktiga kemiska produkter ska granskas inom Trafikverket.

Kemikaliegranskningsprocessen styrs även genom Riktlinje TDOK 2010:310 "Kemiska produkter - granskningskriterier och krav för Trafikverket" där granskningskriterier, särskilda villkor för olika grupper samt andra krav finns fastställda. Kraven som Trafikverket ställer syftar till en ökad tydlighet gentemot entreprenörer och andra som arbetar med kemiska produkter i verksamheten. De leder också till en effektivare hantering samt till en större slagkraft i arbetet med riskminskning och utfasning av särskilt farliga ämnen.

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion har till uppgift att klassa kemiska produkter i fyra olika grupper utifrån produkternas innehåll av farliga ämnen. Av klassningen följer förbud, särskilda villkor för användning eller användning utan särskilda villkor. Granskningen resulterar i ett granskningsutlåtande där klassning samt särskilda villkor framgår.

Syftet med granskningen är att bidra till en miljö- och arbetsmiljösäkrad kemikaliehantering där riskerna för hälsa och miljö minimeras. Granskningen är också ett led i Trafikverkets arbete med att uppfylla miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö delmål om riskminskning respektive utfasning av särskilt farliga ämnen.

2. Omfattning

Rutinen gäller för samtliga verksamhetsområden och centrala funktioner inom Trafikverket.

Rutinen omfattar hela kemikaliegranskningsprocessen och riktar sig därför både till den som har behov av att använda en märkningspliktig kemisk produkt i sin verksamhet, i rutinen kallad sökanden, och till den som granskar produkterna, Kemikaliegranskningsfunktionen. Rutinen omfattar inte själva användningen av kemiska produkter i verksamheten.

3. Definitioner och förkortningar

Kemisk produkt är ett kemiskt ämne eller en beredning av kemiska ämnen som inte är en vara.

En vara är ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion. Definition enligt Miljöbalken (1998:808) 14 kap 2§.

Märkningspliktig kemisk produkt är en produkt som har farosymbol och/eller riskfras, alternativt ny märkning enligt [Förordning \(EG\) nr 1272/2008](#), med faropiktogram, signalord och faroangivelse

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	DokumentID	Ev. ärendenummer
Kotake, Malin, Ssbmm	TDOK 2010:311	TRV 2010/103116

under avsnitt 15 i säkerhetsdatabladet (enligt [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 1907/2006](#)) eller under avsnitt 2 i säkerhetsdatabladet (enligt [Kommissionens förordning \(EU\) nr 453/2010](#)).

KemI Kemikalieinspektionen är central tillsynsmyndighet med ansvar för kemikaliekontroll i Sverige. KemI är ansvarig myndighet för miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och arbetar i Sverige och inom EU för att driva fram lagstiftning och regler som bidrar till att Sverige uppnår målet.

BASTA står för Byggsektorn avveckling av särskilt farliga ämnen. BASTA:s databas består av ett BASTA- och ett BETA-register. BASTA är ett egendeklarationssystem där leverantörerna själva registrerar de produkter som klarar kraven och inte innehåller ämnen med farliga egenskaper enligt BASTA:s eller BETA:s egenskapskriterier.

REACH står för Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals. På svenska: Registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier. REACH är EU:s kemikalielagstiftning. Reglerna finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006.

ECHA står för European Chemicals Agency och är EU:s gemensamma kemikaliemyndighet.

Verksamhetsutövare är den som bedriver eller avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd. Verksamhetsutövaren är bl a skyldig att visa att förpliktelserna som följer av miljöbalkens 2 kapitel iakttas.

Sökanden är i denna rutin den som har behov av att använda en märkningspliktig kemisk produkt i sin verksamhet och därmed lämnar in en ansökan till Kemikaliegranskningsfunktionen. Sökanden är i detta sammanhang företrädare för verksamhetsutövarens organisation.

Farobedömning En bedömning av den kemiska produktens inneboende egenskaper ur miljö- och hälsosynpunkt och vilka åtgärder som krävs för att skydda hälsa och miljö vid hanteringen.

Riskanalys (miljö och hälsa) En analys av sannolikheten för att skada skall uppkomma samt skadans omfattning i den aktuella tillämpningen. Riskanalysen är platsspecifik och ska innehålla åtgärder för att säkerställa att påverkan på hälsa och miljö inte sker.

SVHC Substances of very high concern. Ämnen med så allvarliga hälso- och miljöfarliga egenskaper att det kan krävas tillstånd från ECHA för användning.

PEC Predicted Environmental Concentration är den beräknade genomsnittliga halten av ett ämne i recipienten.

PNEC Predicted No Effect Concentration är den koncentration av ett ämne som vid långtidsexponering inte visat sig orsaka skador. Kvoten PEC/PNEC ska vara mindre än 1 för att undvika skador på fisk och andra vattenorganismer enligt EU-kommissionens direktiv 93/87 EEC.

4. Ansvar och kompetens

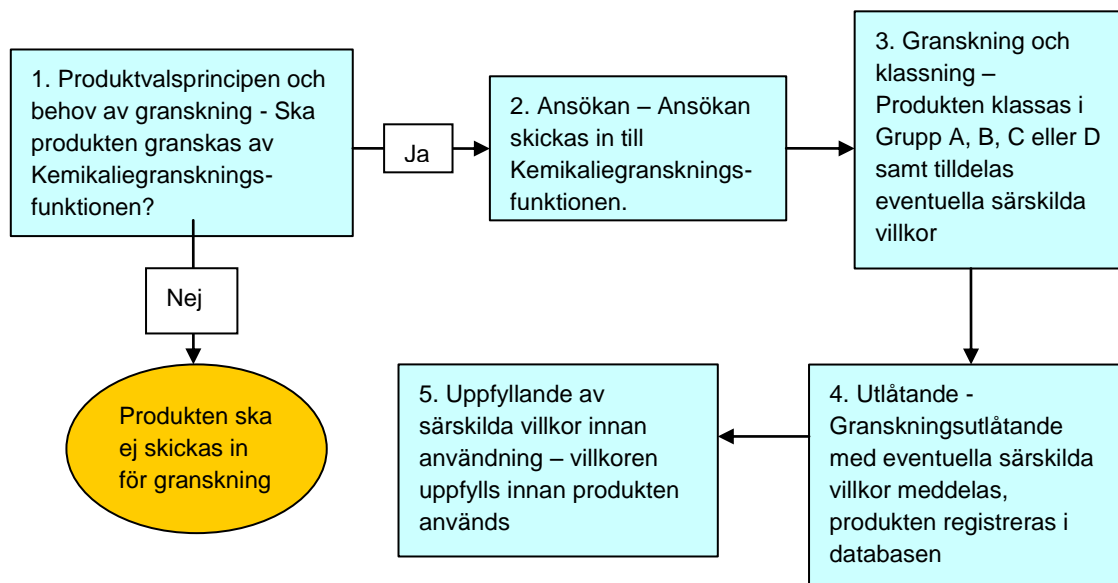
Chef Samhälle godkänner och ansvarar för att denna rutin är uppdaterad och implementerad.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

5. Ingående aktiviteter/uppgifter

Arbetsgången för kemikaliegranskningsprocessen delas upp i följande aktiviteter:

1. Produktvalsprincipen och behov av granskning
2. Ansökan
3. Granskning och klassning
4. Utlåtande
5. Uppfyllelse av villkor innan användning

Figur 1 Översiktlig beskrivning av granskningsprocessen

5.1 Produktvalsprincipen och behov av granskning

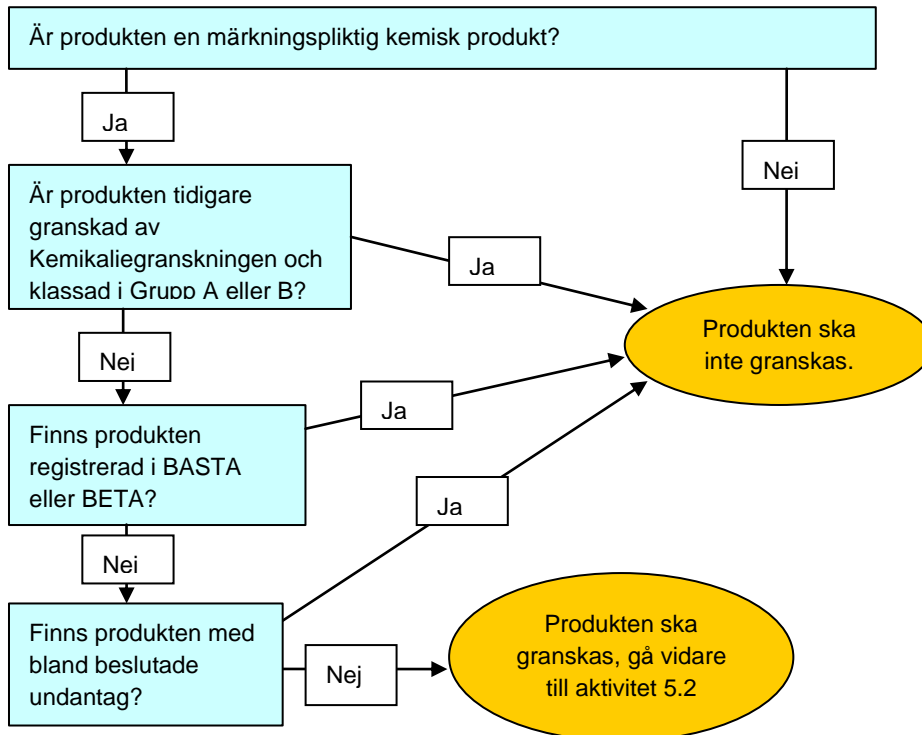
Innan sökanden skickar in en ansökan ska denne tillämpa produktvalsprincipen samt bedöma om produkten ska granskas av Kemikaliegranskningsfunktionen. En dokumenterad produktvalsanalys ska finnas för produkter som skickas in för granskning samt för produkter tidigare klassade som B eller som finns registrerade i BETA-registret. Produktvalsanalysen ska visa hur sökande har bedömt och värderat alternativa metoder och produkter för att hitta en produkt med så liten miljö- och hälsopåverkan som möjligt. Bl a omfattar produktvalsanalysen att söka produkter i BASTA-registret och bland produkter klassade i Grupp A. Minimikrav gällande produktvalsanalysens innehåll återfinns i den styrande riktlinjen TDOK 2010:310. I bilaga 2 finns en mall för produktvalsanalys. Om mallen följs klaras minimikraven i TDOK 2010:310. Produktvalsanalysen är ett sätt för sökanden att dokumentera hur denne har tillämpat miljöbalkens produktvalsprincip¹. Produktvalsanalysen ska inte

¹ Enligt Miljöbalkens 2 kapitel 4§ ska verksamhetsutövare undvika att använda kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön om de kan ersättas med produkter som kan antas vara mindre farliga.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

bifogas ansökan, däremot ska sökanden på ansökningsblanketten verifiera att en produktvalsanalys genomförts. Produktvalsanalysen ska dokumenteras och finnas tillgänglig vid miljöronder och revisioner.

De produkter som omfattas av kravet på kemikaliegranskning finns fastställda i TDOK 2010:310. Endast produkter som omfattas av kraven om granskning ska skickas in till Kemikaliegranskningsfunktionen. I bilaga 1 - Lathund för sökande, finns stöd för att avgöra om produkten ska granskas av Kemikaliegranskningsfunktionen eller inte.

Figur 2 Avgör om produkten ska granskas eller inte

Aktivitet enligt 5.1 resulterar i att produktvalsprincipen tillämpats samt ett beslut om produkten ska granskas eller inte granskas. Om produkten ska granskas gå vidare till aktivitet enligt 5.2 Ansökan. Om produkten inte ska granskas kan sökande använda produkten utan att den granskas av Kemikaliegranskningsfunktionen.

Det är verksamhetsutövarens ansvar att användningen sker i enlighet med gällande lagstiftning och uppfyllande av andra krav².

² Central lagstiftning är Miljöbalkens hänsynsregler, bestämmelser rörande kemiska produkter och biotekniska organismer samt Arbetsmiljöverkets föreskrift Kemiska arbetsmiljörisker. Andra krav utgörs exempelvis av kraven i dessa styrande riktlinjer.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

5.2 Ansökan

Om aktivitet enligt 5.1, visar att produkten ska granskas ska en ansökan skickas till Kemikaliegranskningsfunktionen. I bilaga 1 - Lathund för sökande, finns stöd för att fylla i och skicka in en komplett ansökan.

Ansökan ska göras digitalt via Trafikverkets kemikaliehanteringssystem³. För att kunna skicka in en ansökan krävs ett användarnamn och ett lösenord. Genom att fylla i en blankett på kemikaliesidorna på www.trafikverket.se kan du söka och få ett användarnamn och lösenord.

För att ansökan ska vara komplett krävs fullständigt ifylld ansökan samt att ett säkerhetsdatablad bifogas anmälan. Säkerhetsdatabladet ska vara aktuellt, bör inte vara äldre än 3 år, på svenska samt innehålla information för att kunna klassa produkten⁴. Komplet ansökan kräver att produktvalsanalys gjorts och detta ska bekräftas genom ikryssad ruta på ansökningsblanketten. Det går inte att skicka i väg ansökan utan att alla obligatoriska delar finns med.

Aktivitet enligt 5.2 resulterar i att en ansökan skickas till Kemikaliegranskningsfunktionen.

5.3 Granskning och klassning

När ansökan inkommer till Kemikaliegranskningsfunktionen tilldelas den automatiskt ett ärendenummer och registreras avseende inkommet datum samt uppgifter om sökande och produkt. Sökanden får ett e-brev som bekräftar att ansökan inkommit till Kemikaliegranskningsfunktionen. Av e-brevet framgår ärendenumret. Ärendets hantering går nu att följa i ärendelogen i kemikaliehanteringssystemet.

Granskning av produkter sker i tur och ordning utifrån registrerat inkommet datum. Följande delaktiviteter omfattas:

- Gå igenom stegen enligt 5.1, för att säkerställa att produkten ska granskas. Om produkten inte ska granskas meddela detta i ett granskningsutlåtande och avsluta ärendet (gå till aktivitet enligt 5.4 nedan).
- Avgör om säkerhetsdatabladet innehåller tillräcklig information för klassning. Om så är fallet påbörja granskningen. Om säkerhetsdatabladet inte innehåller tillräcklig information för klassning skicka begäran om komplettering till sökanden per e-brev. Av begäran ska framgå vilka ytterligare uppgifter som krävs för att en klassning ska kunna göras. Om ingen komplettering inkommit till Kemikaliegranskningsfunktionen inom fyra veckor avslutas ärendet. Därefter krävs en ny ansökan.
- Klassa produkten i Grupp A, B, C eller D enligt granskningskriterier fastställda i TDOK 2010:310.

Grupp A – Tillåten - får användas utan särskilda villkor

Grupp B – Riskminskning - får användas om särskilda villkor uppfylls

Grupp C – Utfasning - får användas om särskilda villkor uppfylls

Grupp D – Förbjuden - får inte användas

- Tilldela produkten särskilda villkor. Produkter klassade i Grupp B och C tilldelas särskilda villkor i granskningsutlåtandet. Produkterna får endast användas under förutsättning att villkoren är uppfyllda. Det är verksamhetsutövaren som ansvarar för att villkoren uppfylls.

³ Åtkomst till Kemikaliesidorna via www.trafikverket.se

⁴ Centrala uppgifter för att kunna göra en korrekt klassning är innehållsdeklaration samt information om toxikologi och ekotoxikologi.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

I den styrande riktlinjen TDOK 2010:310 fastställs särskilda villkor för Grupperna B och C samt minimikrav gällande villkorens innehåll. I bilaga 3 och 4 finns mallar som kan användas för att göra farobedömning och riskanalys (miljö och hälsa). Mallarna är utformade för att uppfylla minimikraven i TDOK 2010:310. Verksamhetsutövaren ska bedöma om mer omfattande analyser utöver minimikraven behöver göras.

Villkor Grupp B	Villkor Grupp C
Farobedömning ska göras	Planerad förbrukning ska inrapporteras till Kemikaliegranskningsfunktionen
Leverantören ska uppmärksammas på eventuella brister i Säkerhetsdatabladet ⁵ . Om brister konstaterats vid granskning framgår dessa av granskningsutlåtandet.	Farobedömning ska göras.
Om produkten används där risk för påverkan på mark och vatten föreligger ska även riskanalys göras. Detta villkor kan exempelvis bli aktuellt för användning av injekteringsmedel.	Riskanalys (miljö och hälsa) ska göras.
	Om riskanalysen visar på risker för miljö och hälsa ska objektspecifika krav för aktuell hantering formuleras
	Beställarens byggledning ska informeras om riskanalysen innan arbetet påbörjas
	Vid användning av utökade mängder i förhållande till de angivna enligt punkt 1 ska detta rapporteras till Kemikaliegranskningsfunktionen. Riskanalysen ska uppdateras och projektets byggledning ska informeras.
	Leverantören ska uppmärksammas på eventuella brister i Säkerhetsdatabladet ⁶ . Om brister konstaterats framgår dessa av granskningsutlåtandet.

Aktivitet enligt 5.3 resulterar i att produkten klassas i Grupp A, B, C eller D samt att särskilda villkor tilldelas produkter klassade i Grupperna B och C.

5.4 Utlåtande

Granskaren fyller i granskningsutlåtandet digitalt. Utlåtandet skickas automatiskt per e-brev till den sökande. Av granskningsutlåtandet framgår Kemikaliegranskningsfunktionens utlåtande dvs vilken grupp produkten är klassad i samt de särskilda villkor som ska uppfyllas för att produkter klassade i Grupp B och C ska få användas.

⁵ Detta avser andra brister än sådana som är centrala för att kunna göra en korrekt klassning

⁶ Detta avser andra brister än sådana som är centrala för att kunna göra en korrekt klassning

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

Granskningsutlåtandet registreras automatiskt i databasen. Produkten finns nu sökbar i kemikaliehanteringssystemet.

I fältet för kommentarer i granskningsutlåtandet kan granskaren skriva råd, kommentarer och rekommendationer till sökande.

Aktivitet enligt 5.4 resulterar i att ett granskningsutlåtande skickas till sökanden. Ärendet avslutas.

5.5 Uppfyllande av villkor innan användande

Om sökanden erhållit ett granskningsutlåtande där produkten klassats i Grupp B eller C ska tilldelade villkor uppfyllas innan produkten får användas. Även produkter registrerade i BETA-registret ska uppfylla de särskilda villkoren för Grupp B före användning.

Det är verksamhetsutövaren som ansvarar för att de särskilda villkoren uppfylls innan produkten börjar användas. Vid miljöronder och revisioner ska verksamhetsutövaren kunna visa att samtliga särskilda villkor har uppfyllts.

Aktivitet enligt 5.5 resulterar i dokumentation som visar att de särskilda villkoren är uppfyllda.

6. Slutresultat och dokumentation

Kemikaliegranskningen resulterar i ett granskningsutlåtande. Granskningsprocessen avslutas genom att granskningsutlåtandet skickas till sökanden och att produkten automatiskt registreras i databasen och därigenom finns tillgänglig för sökning.

6.1 Granskningstider

Granskningstiden ska inte överstiga en vecka. Granskningstiden räknas från det datum då en komplett ansökan inkommit till Kemikaliegranskningsfunktionen tills dess att ett granskningsutlåtande skickats iväg.

Då granskningstiderna inte kan klaras med Kemikaliegranskningsfunktionens egna resurser ska ramavtal med extern granskningskonsult avropas.

6.2 Hjälpmedel och referenser

Referenser och länkar

Riktlinje TDOK 2010:310 Kemiska produkter – granskningskriterier och krav för Trafikverket

Trafikverkets Kemikaliesidor: www.trafikverket.se

Kemikalieinspektionen: www.kemi.se

Echa: http://www.echa.europa.eu/home_sv.asp

BASTA: www.bastaonline.se

Miljöbalken: <http://www.lagrummet.se/>

Hjälpmedel

Bilaga 1 - Lathund för sökande	Stödjande
Bilaga 2 – Mall för produktvalsanalys	Stödjande
Bilaga 3 - Mall för farobedömning	Stödjande
Bilaga 4 - Mall för riskanalys	Stödjande

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

Bilaga 1, TDOK 2010:311 Kemiska produkter - granskning av märkningspliktiga kemiska produkter

Lathund för sökande

1. Produktvalsanalys

Sökande ska tillämpa produktvalsprincipen samt bedöma om produkten ska granskas av Kemikaliegranskningsfunktionen. En dokumenterad produktvalsanalys ska finnas för produkter som skickas in för granskning samt för produkter tidigare klassade som B eller som finns registrerade i BETA-registret. Arbetsgång för att göra en produktvalsanalys:

- Ta reda på om produkten kan ersättas med annan metod som leder till mindre påverkan på hälsa och miljö.
- Undersök om andra alternativ finns till produkten som i mindre grad påverkar hälsa och miljö. Kontrollera bl a om en produkt registrerad i BASTA kan användas eller en produkt klassad i Grupp A av kemikaliegranskningen?
- Beskriv hur sökning av alternativa produkter skett.
- Om miljö- och hälsomässigt bättre alternativ finns, redovisa varför/hur produkten valts.

2. Avgör om produkten ska granskas eller inte

Specifika kemiska produktgrupper som inte ska granskas även om de är märkningspliktiga.

- Produkter som uppfyller BASTA-kriterier och finns registrerade i BASTA. Produkter som finns i BETA-registret, dock måste de särskilda villkoren som gäller för Grupp B uppfyllas innan användning. www.bastaonline.se
- Produkter som tidigare granskats av kemikaliegranskningsfunktionen och klassats i:
 - Grupp A - Tillåten – får användas utan särskilda villkor
 - Grupp B - Riskminskning – får användas vid uppfyllande av villkor

Sök produkterna i kemikaliehanteringssystemet som finns på kemikaliesidorna på www.trafikverket.se

- Produktgruppen drivmedel som uppfyller miljöklass 1.
- Hydraulvätska som uppfyller samtliga miljöegenskapskrav enligt Svensk Standard SS 15 54 34, se <http://www.sp.se/km/hydraul>
- Smörjfett som uppfyller samtliga miljöegenskapskrav enligt Svensk Standard SS 15 54 70, se <http://www.sp.se/km/grease>
- Hygienprodukter för personligt bruk, kontorsprodukter och hushållsprodukter.
- Produkter som uppfyller kriterierna för Bra miljöval, Svanen eller EU-blomman.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

Bra miljöval

Bra Miljöval

Svanen

EU-blomman

3. Kemiska produkter som ska granskas

Märkningspliktiga kemiska produkter ska granskas. Gäller inte undantagen ovan enligt punkt 2. Produkter som tidigare fått klassningen C ska lämnas in för granskning.

Märkningspliktiga kemiska produkter har riskfras eller farosymbol under avsnitt 15 i säkerhetsdatabladet.

Fram till 1 juni 2015 gäller två märkningssystem parallellt. Till följd av detta kan olika farosymboler förekomma i märkningen under en övergångsperiod fram till 2015

- Gamla farosymboler som gäller fram till 2015:

Mycket giftig
eller
Giftig

Frätande

Hälsoskadligt
eller
Irriterande

Miljöfarlig

Extremt brandfarligt
eller
Mycket brandfarligt

Oxiderande

Explosivt

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

- Nya farosymboler som gäller från 1 januari 2009.

4. Ifyllnad av ansökningsblankett:

- Ansökan ska göras digitalt i kemikaliehanteringsystemet som finns på www.trafikverket.se
- Samtliga fält i ansökningsblanketten (utom övrig information) ska vara ifyllda innan granskning kan ske.
- Till ansökan ska säkerhetsdatablad bifogas. Säkerhetsdatablad ska vara:
 1. Skriven på svenska
 2. Aktuellt, bör inte vara äldre än 3 år.
- Namnet på produkten skall överrensstämma med namnet på säkerhetsdatabladet.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

5. Granskning

- När komplett ansökan med säkerhetsdatablad inkommit till Trafikverket är granskningstiden max 1 vecka.
- Vid ej komplett ansökan kan inte granskning ske innan begärd komplettering inkommit från sökande. Komplettering ska skickas in till kemikaliegranskningen inom 4 veckor, i annat fall avslutas ärendet.
- Granskningsutlåtande skickas per e-post till den sökande.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

Bilaga 2, TDOK 2010:311 Kemiska produkter - granskning av märkningspliktiga kemiska produkter

Mall för Produktvalsanalys

Innan en ansökan skickas till Kemikaliegranskningsfunktionen ska en produktvalsanalys göras. Produktvalsanalysen är ett sätt att tillämpa produktvalsprincipen i MB 2 kap. Produktvalsanalysen ska vara dokumenterad och uppfylla minimikraven i TDOK 2010:310. Denna mall (punkterna 1-4) är utformad för att uppfylla dessa minimikrav.

1. Beskriv behovet av att använda en kemisk produkt samt om det finns en annan metod som leder till mindre påverkan på hälsa och miljö.

2. Beskriv vilka alternativa produkter som finns. Ange bl a om produkter registrerade i BASTA-registret eller produkter klassade i Grupp A går att använda.

3. Bedöm de alternativa produkternas påverkan på hälsa och miljö. Motivera ditt produktval.

4. Beskriv hur verksamhetsutövaren har sökt alternativa produkter.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

Bilaga 3, TDOK 2010:311 Kemiska produkter - granskning av märkningspliktiga kemiska produkter

Mall för Farobedömning

Produkter klassade i Grupp B och C samt produkter registrerade i BETA får inte användas utan att en farobedömning genomförts. Farobedömningen ska genomföras av person med erforderlig kompetens och utbildning. Farobedömningen ska vara dokumenterad och uppfylla minimikraven i TDOK 2010:310. Denna mall (punkterna 1-4) är utformad för att uppfylla dessa minimikrav.

1. Sammanfatta resultatet från produktvalsanalysen, bl. a motiv till produktval

Ange vilka alternativa produkter och metoder som kan användas. Värdera miljö- och hälsopåverkan, teknik samt ekonomi.

2. Beskriv risker som kan uppstå vid aktuell hantering

Ange hur produkten används. Vad innehåller produkten som är av intresse vid den aktuella hanteringen? Vilka kemiska egenskaper har produkten, önskvärda – icke önskvärda? Finns risker pga. andra egenskaper hos produkten, ex damm eller högt tryck? Vilka risker kan uppstå? Visa om produkten kommer i kontakt med mark och/eller vatten.

3. Ange krav på skyddsutrustning och skyddsåtgärder för aktuell hantering

Ange vad som krävs för säker hantering i form av personlig skyddsutrustning och andra skyddsåtgärder vid användning av produkten. Varför? Hygieniska gränsvärden? Sammanfattning av försiktighetsåtgärder vad gäller inandning av skadliga föroreningar och damm, skyddshandskar, skyddskläder samt ögonskydd. Behov av särskild kompetens och utbildning. Krävs skydd för yttre miljön, mark, vatten, luft?

4. Ange krav på omhändertagande av avfall

Ange hur uppkommet avfall skall hanteras och ev. transporteras. Ange åtgärder vid spill och oavsiktligt utsläpp. Saneringsmetoder.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

Bilaga 4, TDOK 2010:311 Kemiska produkter - granskning av märkningspliktiga kemiska produkter

Mall för Riskanalys

Produkter klassade i Grupp C får inte användas utan att riskanalys genomförts. Riskanalysen ska genomföras av person med erforderlig kompetens och utbildning. Riskanalysen ska vara dokumenterad och uppfylla minimikraven i TDOK 2010:310. Denna mall (punkterna 1-9) är utformad för att uppfylla dessa minimikrav.

1. Beskriv hur den aktuella produkten avses användas. Av beskrivningen ska åtminstone hantering, arbetssätt/arbetsmetoder samt planerad förbrukad mängd framgå.

Beskrivning av var, när och hur produkten ska användas liksom hantering av produkten på arbetsområdet, lagring, ev. stoppkriterier etc. Arbetsmetod beskrivs och hur produkten fungerar, egenskaper och nytta i användningen samt total mängd, mängd per tidsenhet, mängd per arbetsmoment.

Vilka skyddsobjekt (grundvatten, ytvatten, markvatten, mark, luft etc.) produkten kan komma i kontakt med och vilka skyddsobjekt som kan identifieras.

2. Beskriv arbetsmomentets påverkan på hälsa och miljö

Utveckla informationen om produkten till de aktuella förutsättningarna, lokalerna, metoderna och hanteringen.

3. Beskriv de risker som kan uppstå vid aktuell användning. Beskriv hur dessa risker ska hanteras.

Beskrivning och förklaring av olika riskscenarier för påverkan och ev. skada på olika miljöer (luft, mark, yt- eller grundvatten, hälsa). Beskrivning av orsak, "riskägare", åtgärd samt sannolikheten och konsekvensen för varje riskscenario i en riskmatris exempelvis enligt "Strategi och styrande kriterier för Trafikverkets riskhantering". Kvantifiera och beskriv skyddsåtgärder.

4. Bedöm om det finns behov av hälsoundersökning. Motivera.

I vissa fall är det lagkrav med hälsoundersökning, ex vid arbete med härdplaster och bly.

5. Bedöm om det krävs specifik utbildning eller kunskap om specifik lagstiftning (ex. härdplastkungörelsen). Ange i så fall hur kunskap ska inhämtas och utbildning genomföras.

I vissa fall finns det lagkrav på utbildning, ex vid arbete med härdplaster eller köldmedium.

6. Bedöm om påverkan på hälsa och miljö är godtagbar. Beskriv eventuella åtgärder för att erhålla en godtagbar påverkan.

Sammanfatta punkterna ovan samt punkterna 8 och 9 och gör en bedömning om påverkan är godtagbar, åskådliggör gärna i en riskmatris.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Kotake, Malin, Ssbmm	DokumentID TDOK 2010:311	Ev. ärendenummer TRV 2010/103116
---	-----------------------------	-------------------------------------

7. Bedöm behovet av ett kontrollprogram. Ta vid behov fram förslag på kontrollprogram.

Mätning, övervakning och uppföljning av prioriterade/identifierade hälso- eller miljörisker kan kräva uppföljning. Lämpliga metoder och analysfrekvenser beskrivs. Detektionsgräns ner till haltkrav säkerställs.

Om produkten vid planerad användning kommer i kontakt med mark och vatten:

8. Beräkna/ange vilka mängder och halter som erhålls i det aktuella fallet i recipient dvs. ett platsspecifikt riskscenario (ex. PEC= Predicted Environmental Concentration).

De olika miljöerna som kan påverkas beskrivs och beräkna den mängd eller halt som erhålls i miljön, exempelvis PEC i recipient, halt i grundvatten, halt i luft etc. Hur detta kan beräknas finns beskrivet i EU's Direktiv 93/67/EEC det så kallade TGD-dokumentet⁷. Vid beräkningar skall det framgå vilka ingångsdata som har använts och vilka antagande som gjorts. Beräkningarna skall kunna följas och alla ingående komponenter förklaras.

9. Beräkna/ange dokumenterade halter i recipient som är acceptabla ur miljösynpunkt (ex. PNEC= Predicted No Effect Concentration).

Beräkna de halter som är acceptabel ur miljösynpunkt i det aktuella skyddsobjektet, för de miljöpåverkande ämnena i produkten. Denna halt kan beräknas som PNEC i enlighet med EU's Direktiv 93/67/EEC, det så kallade TGD-dokumentet¹. Tänk på att det ofta finns miljöpåverkande ämnen i låga koncentrationer som inte är angivna i säkerhetsdatabladet ex konserveringsämnen eller olika tillsatser. Fullständigt innehåll krävs då för en komplett riskanalys.

Ange vilka kriterier och/eller vilken toxikologisk information som använts vid framtagandet av PNEC (NOEC, LC50, EC50, IC50, nedbrytbarhet, bioackumulerbarhet etc.). Beräkningarna skall kunna följas, konstanter, säkerhetsfaktorer eller dylikt skall redovisas. Referenser skall anges.

7